

SAVONLINNAN MUSEON LAUSUNTOJA 2022

1 / 1.2.2022 Poikkeamislupa, Laitialantie 190, Mikkeli: Rakennukset sijaitsevat riittävän kaukana kaavasuojeiluista huviloista. Rakennukset eroavat tyyliltään ja materiaaleiltaan merkittävästi olemassa olevasta rakennuskannasta. Villojen sijoittaminen metsikköön ei hakemuksen perusteella muuttaisi kaukomaisemaa merkittävästi, kun puustoa säilytetään mahdollisimman paljon ja metsänreuna säilytetään. Viitesuunnitelmasta selviää hahmotelma rakennusten asemoinnista ja ulkonäöstä, mutta tarkemmat piirustukset puuttuvat. Rakentaminen jatkaa tilan perinteistä käyttötarkoitusta lomakohteena ja oleellisinta on uudisrakennusten sopiminen maisemaan. Viitesuunnitelmassa on jo tehty koko hankealuetta koskevaa maisemaselvitystä, mutta yksityiskohtaista selvitystä ei. Varsinkin rantaravintolan kohdalla maisemavaikutusten selvittäminen esim. havainnekuvoin on oleellista.

Maankäyttö- ja konseptisuunnitelman mukaan aluetta on tarkoitus rakentaa useammassa vaiheessa. Savonlinnan museo yhtyy Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausuntoon (20.1.2022 ESAELY/48/2022), jonka mukaan hankekokonaisuudessa on kyse merkittävästä rakentamisesta (MRL 171 § 2 momentin 4 kohta) ja yleiskaavan erityisarvot huomioon ottaen hankkeelle ei saa myöntää poikkeamislupaa. Alueella voimassa oleva yleiskaava on oikeusvaikutteisuukseltaan sellainen, ettei se oikeuta rakennuslupien myöntämiseen ilman alueella laadittavaa yksityiskohtaisempaa ranta-asemakaavaa, ja alueen lisärakentaminen tulee ratkaista yksityiskohtaisen kaavoituksen yhteydessä, jolloin uudisrakentamisen eri vaikutukset tulevat asianmukaisesti arvioituksi.

2 / 16.2.2022 Vaalan ja Joroisten välinen 400 ja 110 kV:n voimajohto, Etelä- ja Pohjois-Savon suunnittelualue: Savonlinnan museo toteaa, ettei sillä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomauttamista ns. Järvilinjan vahvistamisesta Etelä-Savossa Pieksämäen kunnan alueella. Voimajohtolinjauksella on tehty arkeologinen inventointi (Mikroliitti Oy, 2020).

3 / 10.1.2022 Metsänkayttöilmoitus 1-2022-933 Mikkeli: Osin kuviolla sijaitsee kivikautinen asuinpaikka, joka on muinaismuistolain 295/63 suojelema. Asuinpaikka on suurelta osin maa-aineksenoton tuhoama, mutta sitä on hieman jäljellä kuviolla. Ilmoituksen mukaan kuviolle on tulossa ylispuiden poisto ja pyritään siihen, että uudistuu olemassa olevalla alikasvoksella, mutta mikäli täydennysistutusta tarvitaan, aukko kohtiin tehdään muokkausta. Metsänkäsittelylle ei ole muinaismuistolain puolesta estettä, mutta muinaisjäännösalueelle ei saa varastoida puutavaraa tai hakkuujätettä.

4 / 14.2.2022 Sairilan rantaosayleiskaavan muutos, Tertin kartano ja Ylimmäisen järven alueet, ehdotus: Kaavaselvitykseen on lisätty kartanon alueen rakennuskannan historiaa, mutta valitettavan puutteellinen se on edelleen. Päärakennus, väentupa, aittarivi ja ”talousrakennuksia” mainitaan. Selvityksestä tulisi täydentää kuvin ja sanoin suunnittelualueen rakennetusta ympäristöstä.

Kaavaehdotuksessa Tertin kartanon alueen sr-merkintää on laajennettu koskemaan myös raunionavettaa ja kaavamääräykseen on lisätty, että suunnittelumääräys kohdistuu kartanon pihapiirin rakennuksiin ja kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä Savonlinnan museon/alueellisen vastuumuseon lausunto. Kaavamääräykseen riittää, että *kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä alueellisen vastuumuseon lausunto*, sillä alueellinen vastuumuseo voi vaihtua aikojen saatossa. Sr-merkinnän suunnittelumääräykseen voi lisätä, että suunnittelumääräys kohdistuu kartanon *historiallisen* pihapiirin rakennuksiin.

RM-am alueen suunnittelumääräykseen on lisätty, että rakentaminen ja ympäristöhoito tulee sopeutua maisemallisiin, kulttuurihistoriallisiin ja rakennustaiteellisiin arvoihin, alueen toteuttaminen edellyttää tarkempaa suunnittelua asemakaavalla. Lisäykset ovat sopivia ja jälkimmäinen erittäin oleellinen.

Tertin RM-am alueella rakennusoikeus lisääntyy 1500 k-m². Selostuksessa sanotaan, että sen sijoittuminen tutkitaan ja selvitetään laadittavan asemakaavatyön yhteydessä niin, että erityisesti suojeltavien kohteiden maisemallinen sekä kulttuuri – ja rakennushistoriallinen kokonaisuus säilyy. Tarkempi suunnittelu ja vaikutusten arviointi tehdään toki asemakaavan yhteydessä, mutta osayleiskaavassa olisi odottanut jo jonkinlaista havainnollistavaa selvitystä ja arviointia lisääntyvän rakennusoikeuden vaikutuksesta Tertin maisemaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön.

Kaavaselostuksessa museon virallinen nimi on väärinpäin, oikea muoto on Riihisaari – Savonlinnan museo.

5 / 13.1.2022 Metsänkäyttöilmoitus 1-2022-2113 Savonlinna: Osin kuviolla sijaitsee viime sotien aikaisen Salpalinjan varustuksia. Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain (295/1963) suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia. Kuvioille on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole estettä. Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida varustusten päälle eikä niiden yli ajeta metsäkoneilla.

6 / 17.1.2022 Metsänkäyttöilmoitus 1-2022-3630, Savonlinna: Osin kuviolla sijaitsee kivikautinen asuinpaikka, joka on muinaismuistolain 295/63 suojelema. Muinaisjäänösrekisterin mukaan asuinpaikka-alue on maisemallisesti kaunista ja tasaista mäntykangasta. Asuinpaikka-aluetta on noin 200 metrin pituisella ja 20–50 metriä leveällä rantavyöhykkeellä. Sekä alueen etelä- että pohjoispäässä on molemmissa kolme selvää, pyöreähköä halkaisijaltaan noin 8 m kokoista asumuspainannetta. Alueen pohjoisosassa on lisäksi keskussäiliöllinen tervahauta.

Kuvion harvennushakkuulle ei ole estettä. Muinaisjäänös on asianmukaisesti huomioitu metsänkäyttöilmoituksessa. Puutavaran ja hakkuujätteen varastointi muinaisjäänösalueelle on kielletty eikä asumuspainateiden tai tervahaudan yli saa ajaa metsäkoneilla.

7 / 21.2.2022 Uuden sillan rakentaminen Raikuunsalmeen Paasniementielle, Savonlinna: Laattasilta huomioi edellisen suunnitelman mukaista rumpusiltaa paremmin ympäristön kulttuurihistorialliset, maisemalliset ja historialliset arvot. Museo esittää vielä tutkimaan, voisiko maatukielementtien siipien leveys olla pienempi (2,25 m tai 3,0 m), jolloin elementti ei olisi niin hallitseva. Mikäli siipien leveyden pienentäminen jyrkentää etuluiskaa, jolloin verhoukivet eivät pysy paikoillaan, suunnitelmassa esitetty siipien leveys (3,75 m) on parempi vaihtoehto. Museo pyytää myös kiinnittämään huomiota luiskien verhoiluun ympäristöön sopiviksi eli etuluiskan pintaan asennetaan samanlaista pyöreää kiveä kuin nyt on ja maatukielementtien penkereet verhotaan maalla, johon kasvillisuus pystyy asettumaan.

Arkeologisesta kulttuuriperinnöstä on lausuttu Savonlinnan maakuntamuseon lausunnossa 3.7.2020. Pistalansalmen rannoilla olevien muinaismuistolain 295/63 suojelemien kiinteiden muinaisjäänösten ja maankäyttö- ja rakennuslain mukaan huomioitavien viime sotien aikaisten ns. Salpalinjan varustusten takia Savonlinnan museo pyytää kuitenkin siltatyön rakentamisen ajaksi tehtävän kiertotien linjauksen nähtäväksi. Kohteet on rajattu mm. Museoviraston kulttuuriympäristön palveluikkunaan (<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.246010075>).

8 / 7.2.2022 Mäntyharjun Torinkulma Oy:n asemakaavan muutos: Kaavatyössä tulee selvittää suunnittelualueen rakennuskannan perustiedot ja mahdolliset kulttuurihistorialliset arvot. Penttiläntien toisella puolella sijaitsee Penttilän talo, jonka ympäristö on kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas. Hankkeen vaikutukset Penttilään tulee myös tutkia.

Viitesuunnitelman perusteella korttelin pohjoisosaan suunnitellaan 8-kerroksista asuin- ja liikerakennusta, jonka yhteydessä on kaksikerroksinen uimahalli/kylpyläosa. Tontin lähiympäristössä on vain matalia

rakennuksia, joten uudesta rakennuksesta tulisi uusi maamerkki. Suunnitelman maisemavaikutukset tulee tutkia kaavatyössä ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa tämä onkin tiedostettu.

Arkeologisen kulttuuriympäristön osalta ei huomautettavaa. Huomautuksena, että Savonlinnan maakuntamuseon nimi on nykyään Riihisaari – Savonlinnan museo, joka pyydetään korjaamaan oikeaan muotoon jatkossa.

9 / 4.2.2022 Purkaminen, Pökkäänranta 4, Mikkeli: Rakennus on ollut poissa käytöstä ja kylmillään vuodesta 2002, jolloin rakennuksen wc-tilassa ja pumpputilassa tapahtui vesivahinko. Kuntotarkastusraportissa rakennuksen kunto on arvioitu heikoksi ja rakennuksen korjauskustannukset korkeiksi. Tarkastus suoritettiin rakenteita rikkomattomin ja silmämääräisiin havaintoihin perustuvien menetelmin. Materiaalinäytteiden ja aistihavaintojen perusteella alapohjassa on tehty havaintoja vaurioista. Rakennuksen vesikatto ja yläpohja, kiviperusta sekä hirsirunko ovat kuitenkin raportin mukaan säilyneet pääasiassa hyvin ja rakennus ei ole aivan korjauskelvottomassa tilassa.

Suunnitellut uudisrakennukset ovat pääasiassa vanhan 1980-luvun asemakaavan mukaiset. Tontilla olevan päärakennuksen kulttuurihistoriallinen merkitys on tunnistettu vasta myöhemmin osana yleiskaavan kulttuuriympäristöselvitystä 2011, jossa sillä on todettu olevan historiallista arvoa ja siten se on huomioitu myös asemakaavaa tuoreemmassa yleiskaavassa paikallisesti arvokkaana kulttuurihistoriallisena kohteena. Purkamisluvan myöntämisen edellytyksenä on, ettei purkaminen merkitse rakennettuun ympäristöön sisältyvien perinne-, kauneus- tai muiden arvojen hävittämistä eikä haittaa kaavoituksen toteuttamista (MRL § 139). Maankäyttö- ja rakennuslaissa sanotaan myös, että rakennuksen tai sen osan purkamisessa on huolehdittava siitä, ettei historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokkaita rakennuksia tai kaupunkikuvaa turmella (§ 118).

10 / 26.1.2022 Vaalijalan kuntayhtymän rakennuksen RA 10 peruskorjaus, Pieksämäki: Suunnitelmassa pitkä itäsiivu kokee ulkoisesti suurimman muutoksen, kun ensimmäisen kerroksen ikkunoita korvataan ovilla ja seinustalle tehdään katos portaitteen ja kaiteineen. Havainnekuvien perusteella kaikissa uusissa ovissa sivuikkunoihin huomioidaan olevien ikkunoiden värit ja tyyliä, ja katteiden väryksessä sopeutuminen rakennuksen valkoiseen rappaukseen. Katteen materiaalia ei ole ilmoitettu. Uusien ovien puhkaisu liittyy rakennuksessa toimivien työntekijöiden turvallisuuteen mikä on ymmärrettävää, mutta ratkaisu heikentää kohteen rakennushistoriallista arvoa. Projektisuunnitelmassa on mainittu ikkunoiden vaihto. Jos ikkunat ovat alkuperäiset, niiden kunnostamista vaihtamisen sijaan suositellaan. Ainakin osa ikkunoista lienee 1980-luvulta. Rakenne- ja taloteknisten toimenpiteiden osalta tulee varmistua ratkaisujen teknisestä toimivuudesta. Rakennuksen dokumentointi valokuvaten ennen korjaustöitä on toivottavaa.

Alueella on viime vuosina suoritettu useampia kunnostuksia, tehty uudisrakennuksia ja purettu rakennuksia. Alueelta olisi hyvä tehdä rakennushistoriaselvitys, jossa selvitetään mitkä ovat alueen keskeisimmät, säilyneimmät ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaimmat rakennukset ja joihin panostetaan ja joita vaalitaan, mieluummin, kuin että ne tulevat yksitellen arvioitaviksi lupahakemusvaiheissa ilman inventointitietoja. Rakennushistoriaselvitys palvelisi myös mahdollista yleis- ja asemakaavaa, jotka alueelta puuttuvat.

11 / 1.2.2022 Mannilan makasiinin terassi, Mikkeli: Vellikellon rakenteet kierretään, terassi on tarvittaessa poistettavissa ja laajennus tukee tilalla harjoitettavaa toimintaa. Suunnittelua voidaan jatkaa. Katemateriaalin osalta voi vielä tutkia, kävisikö kohteeseen lasikatto, että rakennelmasta tulisi kevyenoloinen. Museo pyytää lopulliset suunnitelmat vielä katsottaviksi. Lopullisiin suunnitelmiin on hyvä lisätä terassin eri osissa käytettävät värit.

12 / 26.1.2022 Metsänkäyttöilmoitus 1-2022-7901, Sulkava: Kuviolla sijaitsee historiallisen ajan hautamuistomerkki ja 1700-luvun lopun sotilashautausmaa, joka on muinaismuistolain 295/63 suojelema.

Kuvion harvennushakkuulle ei ole estettä. Puutavaran ja hakkuujätteen varastointi muinaisjäännösalueelle on kuitenkin kielletty eikä muistomerkkiä saa vahingoittaa metsänkäsittelyssä.

13 / 10.2.2022 Savonlinnan Pikkukirkko, Savonlinna: Ilmalämpöpumppujen asentaminen suojelurakennukseen on aina tapauskohtaista. Pumpun asentamisen vaikutukset pitää tutkia huolella, ennen kuin päätös sellaisen asentamisesta tehdään. Pumppujen asentamisessa täytyy ottaa huomioon niiden vaikutus rakenteisiin, ilman vaikutus sisätiloihin ja siellä olevaan mahdolliseen kirkkotaiteeseen ja eri materiaaleihin. Yhtä tärkeää on yksiköiden vaikutus rakennuksen ulkoasuun sekä sisällä, että ulkona: mihin kohtaan ne asennetaan, miten ne naamioidaan, miten yhteydet vedetään. Suojelurakennuksen ollessa kyseessä kohteessa tulee pitää katselmus yhdessä museoviranomaisen kanssa ennen toimenpiteitä ja lopullisia päätöksiä. Kannattaa selvittää pystyykö energialaskua pienentämään myös muilla tavoin, kuten tiivistämällä ikkunat ja ovet, valaistus toimimaan tunnistimilla tai sisälämpötilaa laskemalla.

Ilmanvaihtoa parantamaan ehdotetaan säädettäviä korvausilmaventtiileitä ja erillisiä lämmön talteen ottavia ilmanvaihtolaitteita. Korvausilmaventtiileitä ja erillisiä ilmanvaihtolaitteita koskee samat periaatteet kuin ilmalämpöpumppujakin: se on tapauskohtaista ja vaatii huolellista suunnittelua. Venttiileiden tulee sopia rakennuksen tyyliin.

Savonlinnan ortodoksista kirkkoa (Erkonkatu 11) ei ole suojeltu kaavassa tai lailla eikä sitä ole inventoitu. Rakennus on valmistunut vuonna 1959 suunnittelijana arkkitehti Ilmari Ahonen. Kirkoksi rakennus vihittiin vuonna 2009. Nykyinen ikonostaasi on tehty sitä varten. Ikonostaasin siirrolle pois nykyisestä kirkosta ei ole rakennussuojelullista estettä, mutta se on osa rakennuksen kiinteää sisustusta. Asia on seurakunnan ratkaistavissa, mutta asiassa olisi hyvä konsultoida ortodoksisen kirkkomuseon asiantuntijaa.

14 / 1.2.2022 Metsänkäyttöilmoitus 1-2022-10210, Savonlinna: Kuvion pohjoisreunassa sijaitsee historiallisen ajan tervahauta, joka on muinaismuistolain 295/63 suojelema.

Kuvion ylispuiden poistolle ei ole estettä. Puutavaran ja hakkuujätteen varastointi tervahaudan päälle on kielletty samoin kuin sen yli ajaminen metsäkoneilla.

15 / 2.2.2022 Metsänkäyttöilmoitus 1-2022-8832, Puumala: Kuvioden eteläosassa sijaitsee kivikautinen asuinpaikka, joka on muinaismuistolain 295/63 suojelema. Paikalla on laaja-alainen, hieno ja koskematon asuinpaikka. Muinaisjäännösalueen länsiraja on epäselvä: asuinpaikka saattaa jatkua saaren länsirannalla pohjoiseen.

Kuvioden harvennushakkuille ei ole estettä. Puutavaran ja hakkuujätteen varastointi muinaisjäännösalueelle on kuitenkin kielletty.

16 / 25.2.2022 Sähköverkon saneeraus, Nevainsivuntie-Parkasentie, Juva: Savonlinnan museo toteaa, että suunnittelualueella on mm. ensimmäisen maailmansodan aikaisia varustuksia, mutta niillä ei ole vaikutusta sähköverkon saneeraukseen, jos maakaapelit kaivetaan teiden varsille.

Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannan mukaan Nevainsivuntien varrella sijaitsee Kauramäen tila, joka on kulttuurihistoriallisesti merkittävä ja sillä on rakennushistoriallisia ja maisemallisia arvoja. Yleiskaavassa (2014) tilan alueella vaikuttaa merkintä at/s, joka ulottuu tielle: *Alue, jolla on arvoja, perinteiset pihapiirit, vallitsevat näkymät, tielinjat, pihapuut, aidat sekä reunavyöhykkeet tulee säilyttää*. Nykyinen sähkölinja sijoittuu tilan kohdalla tien eteläpuolelle pellolle. Uusi linja tulisi lähemmäs tien vartta tien pohjoispuolelle, tilan puolelle tietä. Museon näkemyksen mukaan alueen päänäköymä muodostuu tien pohjoispuolella mäen päällä sijaitsevasta tilakeskuksesta ja sitä ympäröivistä pelloista. Ilmajohdon säilyminen nykyisessä sijainnissa ei toisi maisemaan muutosta ja vallitseva näköymä pysyisi paremmin ennallaan. Siten nykyinen linjaus olisi maiseman kannalta kannatettavampi vaihtoehto, kuin esitetty uusi linjaus.

Toinen inventoitu kohde on Koljon tila, joka on kulttuurihistoriallisesti merkittävä ja sillä on katsottu olevan maisemallisia arvoja. Uuden ilmajohtoon sijainnissa olisi hyvä huomioida mahdolliset pihapuut, mikä on suunnitelmakartan perusteella huomioitakin, kun ilmajohto siirtyy tien toiselle puolen ennen pihapiiriä.

17 / 8.2.2022 Metsänkätöilmoitus 1-2022-12253 Kettula, Savonlinna: Kuvioiden tuntumassa sijaitsee kaksi kivistä asuinpaikkaa, jotka ovat muinaismuistolain 295/63 suojelemia.

Metsänkäsittely ei kohdistu kiinteiden muinaisjäännösten alueelle, joten metsänkätöstä ei ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomauttamista.

18 / 3.3.2022 Julkisivumaalaus, Keskuskatu 53, Pieksämäki: Rakennuksen nykyinen julkisivuväritys on rakennuksen valmistumisajalle tyypillinen ja mahdollisesti rakennuksen alkuperäinen väritys. Museo toteaa, että kaupunkikuvallisesti rakennuksen valkoinen väritys sopii esitettyä mintunväriä paremmin Keskuskadun pääasiassa kellertäviin, ruskeisiin ja valkoisiin väreihin.

19 / 11.3.2022 Heimari, rantaa-asemakaava OAS ja luonnos, Mikkeli: Kaavaselostuksessa olisi hyvä olla rakennetusta ympäristöstä tarkemmin rakennuskohtaisesti: miltä ajalta rakennukset ovat, suunnittelija, mahdolliset isoimmat muutokset, erilliset valokuvat rakennuksista.

Kaavaluonnoskartassa ei ole huomioitu maakuntakaavan ja yleiskaavan mukaista kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävää aluetta. Kaavamääräyksissä on hyvä tuoda esille alueen maisemallinen merkitys ja uudisrakentamisen sopeutuminen siihen sekä mahdollistaa museoviranomaisen lausunto, kun toimenpiteet koskevat ma- aluetta. Erityisesti rantarakentamisen osalta sopeutuminen maisemaan on tärkeää ja peltojen säilyminen peltolina. W-alueet sijoittuvat lähelle yleiskaavassa suojeltuja Auralaa ja Sarviniemeä ja niiden pihapiiriä. Suunnittelussa olisi hyvä selvittää miten mahdolliset kelluvat loma-asunnot vaikuttavat huviloilta avautuvaan maisemaan ja maisemaan järveltä huviloille. Savonlinnan museolla ei ole huomauttamista arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

20 / 14.2.2022 Metsänkätöilmoitus 1-2022-13615, Juva: Kuvion pohjoispuolella sijaitsee rökkiöalue, joka on muinaismuistolain 295/63 suojelema. Alueelta on viime aikoina tehty myös useita rautakautisia löytöjä.

Metsänkäsittely ei kohdistu kiinteiden muinaisjäännösten alueelle, joten metsänkätöstä ei ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomauttamista. Muinaisjäännös on kuitenkin huomioitava metsäkoneiden uria suunniteltaessa, ettei kivirakenteiden yli ajeta.

21 / 21.3.2022 Pelloksen asemakaava ja asemakaavamuutos, luonnos, Mikkeli: Pelloksen osayleiskaavassa (2014) suunnitteluala on pääosin teollisuus- ja varistorakennusten aluetta (T). Tehtaan edustusauna on merkitty kulttuurihistoriallisesti ja/tai ympäristön kannalta arvokkaaksi rakennukseksi (ar), ja tehdasalue asuinalueineen Karsikkoniementien pohjoispuolella Pelloksen tehdasyhdyskunnan kulttuurimaisemaksi, jolla on kulttuurihistoriallista arvoa (km). Asemakaavaluonnoksessa edustusauna on merkitty poistettavaksi rakennukseksi. Asiaa perustellaan rakennuksen huonolla kunnolla, sille ei ole käyttöä ja se on tehtaan hakekentän mahdollisen laajenemisen tiellä.

Rakennuksen rakennushistoriallinen arvo on osin sen materiaaleissa ja mittava rakennusmateriaalien uusiminen heikentää sen rakennushistoriallista arvoa, mutta arkkitehtonisen arvon mukaisesti kunnostettunakin sauna säilyttää arvonsa osana tehdasyhdyskunnan kokonaisuutta ja edustaa yleiskaavan kulttuuriympäristöselvityksessä esille tuotua sotien jälkeiseen kesämökkikulttuuriin liittyvää rantasaunailmiötä ja aikakauden neuvottelukulttuuria. Kaavaselostuksessa ei ole tuotu esille sellaista kulttuuriympäristöselvityksessä kuvattujen arvojen heikentymistä, joka puoltaisi asemakaavaluonnoksen mukaista merkintää. Edustusaunasta ei ole tehty asemakaavatasoista inventointia kulttuurihistoriallisessa mielessä. Kohteen kulttuurihistoriallisen merkityksen arviointi ja dokumentointi sanallisesti ja kuvallisesti onkin paikallaan.

Kaavaselostuksessa ei ollut myöskään tarkempaa kuvausta tehdasalueen muusta rakennuskannasta, esim. rakennusvuosista. Rakennuskantaa on hyvä kuvailla kaavaselostukseen tarkemmin sanallisesti ja kuvallisesti. Yleiskaavan kulttuurimaisemamerkintä määräyksineen ei näy asemakaavaluonnoskartalla mitenkään. Yleiskaavan kulttuurimaisemamerkinnän kaavamääräysten mukaista ohjausta tulee pohtia myös asemakaavaan.

22 / 14.3.2022 Pajakatu, asemakaavaehdotus, Mikkeli: Puurivitalolle on esitetty kaavamerkintää sr. Kaavamääräys ohjaa riittävästi huomioimaan rakennuksen kulttuurihistoriallisen merkittävyyden mahdollisissa muutostilanteissa. Rakennuksen suurinta sallittua kerroslukua kellari- ja ullakkotiloineen on tarkennettu museon lausunnon pohjalta.

23 / 14.3.2022 Jokikatu 9, asemakaavaehdotus, Mikkeli: Kaavaselostuksessa on hyvin esitelty alueen rakennuskantaa, joka on kerroksellista. Asemakaavaehdotuksessa Jokikatu 9:n puurakennus on esitetty säilytettäväksi merkinnällä sr-1 omalla tontillaan AO. Kiinteistölle on myös esitetty viisikerroksinen kerrostalo toiselle tontille AK. Lähimmät ympäröivät rakennukset ovat 1–3-kerroksisia, joista osassa on lisäksi maanpäällinen kellarikerros. Havainnekuvan perusteella uuden kerrostalon suurin sallittu korkeus ei nouse suhteessa viereisiin kerrostaloihin liian korkeaksi. Uudisrakennusta koskevat määräykset rakennuksen sopimisesta ympäristöönsä ovat tärkeitä ja yleismääräyksissä onkin uudisrakennusta koskevia määräyksiä muun muassa julkisivuista ja kattokulmista.

24 / 14.3.2022 Pertunmaan rantaosayleiskaavan muutos, luonnos: Kaavaluonnoksessa vanhan pihapiirin S-merkintä ja kaavamääräys eivät muutu. AP-alueen koillisosaan siirretään RA-alue, jonka sisään savusauna jää. Entinen RA-alue tilalla Leppäranta muutetaan maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Savusauna on osa vanhaa pihapiiriä vaikka (todennäköisesti palovaaran vuoksi) hieman kauempana muista rakennuksista sijaitseekin. Museo ehdottaa savusaunan sisällyttämistä AP-alueelle, jolloin ei tule epäselvyyttä siitä, käsittäisikö S-merkintä myös toisella rakennusalueella sijaitsevan saunan.

25 / 28.2.2022 Puistomuuntamo, Kauraleiväntie 10b, Juva: Savonlinnan museo toteaa, ettei sillä ole huomauttamista suunnitelmasta. Vuoden 2008 inventoinnin yhteydessä peltosaarekkeelle tehtiin kairausten perusteella otollisiin kohtiin neljä noin 30x30 cm koepistoa. Kaikki koepistot osoittautuivat löydöttömiksi. Samalla tarkastettiin myös peltosaarekettä ympäröiviä kuorittuja alueita ja niistä kuorittuja maa-aineskasoja, joista ei myöskään todettu löytöjä.

Lähialueelta on kuitenkin 2021 tullut useita rautakautisia esinelöytöjä, joten Savonlinnan museo kuitenkin toivoo, että hankkeen toteuttaja ilmoittaa töiden aloittamisesta Savonlinnan museoon, jotta museon arkeologi voi tulla seuraamaan perustusten kaivamista.

26 / 3.3.2022 Puumala, Sahalahden putkilinja: Sahanlahdesta on 1990-luvun alun tutkimuksissa paikannettu kolme hylkyä, joista kaksi (Sahanlahti 1 ja Sahanlahti 4) on suojeltu muinaismuistolaila 295/63 ja niihin kajoaminen ilman lain nojalla annettua lupaa on kielletty.

Sahanlahdessa ruopattiin uimarantaa v. 1992 ja ruoppaukseen liittyen Savonlinnan maakuntamuseo tutki tuolloin tiedossa olleita hylkyjä ja Sahalahden ranta-alueita. Nyt suunnitellulta alustavalta putkilinjaukselta ei tunneta muinaismuistolain 295/3 suojelemia hylkyjä tai muita kiinteitä muinaisjäännöksiä.

Savonlinnan museo kuitenkin pyytää, että tarkemmat suunnitelmat lähetetään nähtäväksi niiden valmistuttua ja Savonlinnan museo lausuu hankkeesta tarvittaessa silloin uudelleen.

27 / 7.3.2022 Pyhäjärven rantaosayleiskaava, OAS, Pieksämäki: Kaava-alueen rakennuskanta tulee selvittää. Esim. paikkatietoikkunan historiallisten ilmakuvien perusteella alueella voi olla vanhempaa rakennuskantaa, jota ei ole inventoitu ja joilla voi mahdollisesti olla kulttuurihistoriallista arvoa.

Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannassa on kaksi kulttuurihistoriallisesti merkittävää kohdetta: mahdollinen kalmisto Pyhäjärven Ruumissaareissa ja Nuuviniitty Pyhäjärven ja Pieni Kaatluoman välissä. Kaavalla tullaan ratkaisemaan rantavyöhykkeellä ne alueet, jonne on mahdollista rakentaa ja alueet, jotka jäävät rakentamisen ulkopuolelle. Ruumissaari on pinta-alaltaan niin pieni, ettei sinne tulla osoittamaan uutta rakennusoikeutta. Nuuviniitty on kaava-alueen rajalla.

28 / 7.3.2022 Tahiniemi-Länsiväylä osayleiskaava, OAS, Pieksämäki: Alueilla ei ole inventoituja rakennetun kulttuuriympäristön kohteita. Länsiväylän alueen rakennuskannan kuvaus on paikallaan selvittää kaavaselostukseen. Alueilla ei ole tarpeen tehdä arkeologista inventointia. Tahinniemen muinaismuistolailla suojeltu kivikautinen asuinpaikka on huomioitava kaavoituksessa.

29 / 28.3.2022 RA 10, Nenonpellontie 40, Pieksämäki: Rakennus RA 10 peruskorjataan yksilöllisen kuntoutuksen tiloiksi. Suunnitelmassa pitkä itäsivu kokee ulkoisesti suurimman muutoksen, kun ensimmäisen kerroksen ikkunoita korvataan ovilla ja seinustalle tehdään katos portaineen ja kaiteineen. Uusien ovien puhkaisu liittyyne rakennuksessa toimivien työntekijöiden ja asukkaiden turvallisuuteen mikä on ymmärrettävää, mutta ratkaisu heikentää kohteen rakennushistoriallista arvoa. Piirustusten perusteella kaikissa uusissa ovissa sivuikkunoineen huomioidaan kuitenkin olevien ikkunoiden väritys ja tyyliä, ja katteiden värityksessä sopeutuminen rakennuksen valkoiseen rappaukseen. Katosratkaisussa on pyritty keveyteen ja poistettavuuteen. Länsisivun toisen kerroksen parvekekaiteen säilyttämistä vaakapienaisena tulee harkita, sillä alueen muissa saman aikakauden rakennuksissa on samanlaisia kaideratkaisuja (vuoden 2009 kuvien perusteella) ja se lisäisi yhtenäisyyttä eri rakennusten välillä. Rakenne- ja taloteknisten toimenpiteiden osalta tulee varmistua ratkaisujen teknisestä toimivuudesta. Rakennuksen dokumentointi valokuvaten ennen korjaustöitä on toivottavaa.

30 / 28.3.2022 Hauskankatu 13, Mikkeli: Voimassa olevan asemakaavan mukainen rakennuspaikan sijainti olisi perinteisempi vaihtoehto. Suunnitelma noudattaa pääosin Emolan rakentamistapaohjeita. Rakentamistapaohjeiden perusteella autotalliin voi vielä miettiä toista väriä ja peiterimalaudoitusta, ja päärakennuksen ikkunat eivät välttämättä tarvitse ristikköä. Päärakennuksen räystäskorkeuden korotusta voi myös vielä pohtia, ellei se ole suhteessa naapurirakennuksiin sopiva (rakentamistapaohjeiden mukaan pääperiaatteena on, että räystäskorkeus on yli puolet runkosyvyydestä). Hakemuksen liitteissä olisi toivonut olevan julkisivukuvia, joista olisi näkynyt naapuritalojen ja uudisrakennuksen suhteen toisiinsa. Hauskankadun puolella on sisäänkäynnin katos muutettu harjaksi ja se muodostaa vastapäisen rakennuksen kanssa samantyyppisen katosparin. Asuinrakennuksen kattokulmaa on jyrkennetty, mikä on hyvä muutos. Puusäleaita on merkitty kiertämään tonttia, aitamalli tulee katsoa rakentamistapaohjeista.

31 / 14.3.2022 Metsänkäyttöilmoitus 1-2022-20373, Puumala: Kuviolla sijaitsee kivikautinen asuinpaikka, joka on muinaismuistolain 295/63 suojelema. Muinaisjäännösrekisterin mukaan asuinpaikka sijaitsee maantien itäpuolella ja on osin tuhoutunut tienteossa.

Kuvion harvennushakkuille ei ole estettä. Puutavaran ja hakkuujätteen varastointi muinaisjäännösalueelle on kuitenkin kielletty.

32 / 15.3.2022 20 kV:n sähkökaapelin ja valokuitukaapelin sijoittaminen kahden vesistön alitse suuntaporaamalla Porrassalmella, Mikkeli: Kartan perusteella kaapelireitti ohittaa pihapiirin ja rakennukset, ja kaapelointi tehdään suuntaporausena. Suuntaporausella ei ole vaikutusta arkeologiseen kulttuuriperintöön eikä se heikennä esitetyllä matkalla alueen kulttuuriympäristöarvoja.

33 / 25.3.2022 Rauhalinnan rakennussuojelu, Savonlinna: Rakennusperintölain soveltaminen Rauhalinnaan turvaa kohteen valtakunnallista merkittävyyttä ja rakennushistoriallisia arvoja etenkin sisätilojen osalta. Savonlinnan museo puoltaa kohteen suojelua rakennusperintölailla ja yhtyy Museoviraston näkemykseen kohteen kulttuurihistoriallisesta merkityksestä, suojelun kohdentumisesta ja suojelumääräysehdoista.

34 / 18.3.2022 Metsänkäyttöilmoitus 1-2022-21240 Savonlinna: Kuvion läpi kulkee viime sotien aikaisen ns. Salpalinjan varustuksia, jotka eivät ole muinaismuistolain (295/63) suojelemia, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä sille ole estettä. Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida varustusten päälle eikä niiden yli ajeta metsäkoneilla. Varustukset on huomioitu metsänkäyttöilmoituksessa.

35 / 18.3.2022 Metsänkäyttöilmoitus 1-2022-22331 Savonlinna: Kuviolla sijaitsee viime sotien aikaisen ns. Salpalinjan kaapelikoppi, joka ei ole muinaismuistolain (295/63) suojelema, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Kuviolle on tulossa avohakkuu eikä sille ole estettä. Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida kaapelikopin päälle eikä sitä muutenkaan vaurioiteta metsätöissä.